

Saksmappe til TF møte 23. mars 2021

Møte i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) 23. mars 2021

Møtestart kl. 08.00

Saksliste:

Sak 13/2021: Leders orientering og postliste

Sak 14/2021: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 15/2021: Godkjenning av protokoll fra TF møte 4. og 8. februar 2021

Sak 16/2021: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 17/2021: Fiskekortpriser 2021

Sak 18/2021: Forslag til TF budsjett 2021

Sak 19/2021: Prosjekt til forskningsrådet «Kunnskapsbasert fleksibel med forvaltning i Tana»

Sak 20/2021: Åpne laksemøter 2021

Sak 21/2021: TF forslag til endring i forskrifter om fisket i Tanavassdragets grenseelvdal - 21

2) TF forslag til endringer i forskrift om fisket i Tanaelvas nedre norske del 2021

3) TF forslag til endringer i forskrift om fiske i norgesidevassdrag og Anárjohka

4) Utleie av fiskerett, jf. forskriftens § 3 tredje og sjette ledd

Sak 22/2021: Orienteringer

Sak 23/2021: Krav fra rettighetshaver om ny vurdering av tildelt fiskerett i sone 41

Sak 24/2021: Nora Ervik - søknad om laksebrev til sone 13 i Tana

Sak 25/2021: Lars Gøran Andersen - søknad om laksebrev til sone 36 i Tana

Sak 26/2021: Tormod Varsi- søknad om laksebrev til sone 47 i Tana

Sak 27/2021: Viktor Trosten - søknad om forlenget frist

Sak 28/2021: Hansa Magga – søknad om sonebytte med Ingrid Eriksen

Sak 29/2021: Frode Georg Nilsen- søknad om laksebrev til sone 30 i Tana

Sak 30/2021: Ragnhild Ravna – søknad om utleie av laksebrev

Sak 31/2021: Hildur Hansen – Karasjok, søknad om laksebrev

Behandling:

Sak 13/2021: Leders orientering og postliste

Sak 14/2021: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 15/2021: Godkjenning av protokoll fra TF møte 4. og 8. februar 2021

Sak 16/2021: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 17/2021: Fiskekortpriser 2021**Saksfremstilling:**

Etter alternativet åpnes det ikke for ordinært laksefiske i Tanavassdraget i år, men kun for fiske etter andre arter og sjørørret. Statsforvalteren i Troms og Finnmark har fastsatt nye forvaltningsgrenser for laks i Tanavassdraget, som blir gjeldende fra 1. mai 2021. I korthet betyr det at i en del sidevassdrag, blir TFs forvaltningsområde utvidet. Dette gjelder bl.a. i Gurtejohka, Deavkkehanjohka, Leavvajohka og Kárášjohka. Noen luobbalar med gode innlandsfiske muligheter inngår fra sommeren av i TFs forvaltningsområde. Imidlertid er fiskeomfanget ukjent.

Direktørens innstilling:**Forslag fiskekortpriser 2021, Alt.**

Område	Bud. pris
Døgnkort båt sjørørretfiske	250
Døgnkort ungdom 16-17 år	100
Døgnkort innlandsfiske	100
Døgnkort ungdom 16-17 år	50
Sesongkort sjørørret og andre arter	250
Sesongkort ungdom 16-17 år	100

Vedtak:

Sak 18/2021: Forslag til TF budsjett 2021, Alt II

Saksfremstilling:

Årets driftsbudsjett har en ramme på 6.9 mill. kr. Her er det forutsatt at det ikke åpnes for ordinært laksefiske. Det er grunnen til at driftstilskuddet er budsjettert til 3,7 mill.kr. I år forventes det stort innsig av pukkellaks til kysten, som vil medføre stor oppgang. Her er budsjettert uttaksfiske etter pukkellaks, som er beregnet til å vare fra 20. juni – 10. august.

Direktørens innstilling:

Årsbudsjett 2021 TF			
Årsbudsjett	2021	F.regn. 2020	Bud. 2020
Salg av fiskekort	385 000	4 975 250	5 650 000
Salg tjenester	0		495 000
Tilskudd	3 725 000		
Refusjon av prosjektutgifter	570 000	1 914 055	1 620 000
Annen driftsrelatert inntekt	2 200 000	480 065	0
Driftsinntekter	6 880 000	7 369 370	7 765 000
Driftskostnader:			
Lønnskostnader	2 664 800	3 506 560	3 850 000
Driftskostnader med avskrivninger	3 767 000	1 434 332	2 585 982
Sum andre driftskostnader	458 065	1 096 715	1 324 825
Sum driftskostnader	6 889 865	6 037 607	7 760 807
Budsjettert driftsresultat	-9 865		4 193
Netto finansposter			

Forutsetninger:

- 1) Kun salg av fiskekort for fiske etter andre arter og sjørørret
- 2) Salg av oppsynstjenester er ikke avklart
- 3) Andre tilskudd, dekning av tapt fiskekortsalg
- 4) Feltprosjekter inkluderer tilskudd til drift av oppgangstellere, predator prosjekt, innsamling av genetikk, overvåkingsprosjekt, ferdigstilling av sjørørtrapport og turistrapport.
- 5) Prosjektmedarbeider engasjeres og finansieres av prosjektmidler
- 6) Fiskeoppsynets drift halveres ift. siste 3 års drift, øvrige lønnskostnader budsjetteres med økning på 3 %.
- 7) TF medlemmenes honorarer og godtgjørelser videreføres. Det er planlagt 6 TF møter i året. Deltagelse i eksterne arbeidsgrupper godtgjøres eksternt.
- 8) Avskrivninger er beregnet på 2020 nivå
- 9) Leie datasalgsprogram reduseres og videreføres etter avtale
- 10) Avtaler med utsalgssteder om ustedelser av fiskekort videreføres
- 11) Sum kostnader lokaler og vedlikehold utstyr budsjetteres redusert
- 12) Honorar til juridisk bistand foreslås økt
- 13) Kjøp av tolketjenester er ikke budsjettert
- 14) Møte- og reiseutgifter er budsjettert økt

15) Provisjonskostnader til utsalgsstedene er redusert etter lavere budsjettert salg

Vedtak:

Sak 19/2021: Prosjekt til forskningsrådet «Kunnskapsbasert fleksibel med forvaltning i Tana»

Saksfremstilling:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har i februar 2021 sendt inn 4-årig prosjektsøknad til Norges forskningsråd. TF ble forespurt om å delta som leverandør til forvaltningsprosjektet. TF har sendt bekreftelse på mulig deltagelse i prosjektet. Her følger kort sammendrag av prosjektsøknaden;

Kort oppsummering av prosjektsøknaden “Resource management on the border between the modern and the traditional in a changing world”

«Prosjektsøknad er levert til Norges Forskningsråd som et samarbeids- og kunnskapsbyggingsprosjekt. Partnere er Norsk institutt for naturforskning (NINA, prosjektleder), Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), det finske naturressursinstituttet (Luke), Tana fiskeforvaltning (TF) og Joddu. I tillegg er det med et par forskere fra Canada.

Prosjektets varighet er fire år.

Relevansbeskrivelse til forskningsrådet

Søknaden er sendt inn under temaet «Arealer under press». I beskrivelsen av hvorfor Tana er et område under press peker vi på utviklingen i innsig til Tana som nå i 2020 for første gang indikerte at Tanavassdraget manglet et beskattbart overskudd med de konsekvensene det har for fiske og kulturen rundt elva. I tillegg peker vi på presset mellom landene, eksemplifisert i utbyggingen av elvebredden på finsk side som en kontrast til den relativt uberørte norske siden.

Bakgrunn for prosjektet

Folk i Arktis har tradisjonelt hatt naturressurser som en grunnleggende basis for livsoppholdet sitt. Laksen er et eksempel på en vandrende fisk som er svært viktig for kultur og livsopphold. Denne arten beskattes over store områder og dette, sammen med en komplisert livssyklus som varer over flere år og et miljø som endrer seg gjennom klima, gjør at det er vanskelig å finne fram til en bærekraftig forvaltning av laksen. Som en konsekvens er laksen utsatt for allmenningens tragedie og en vanlig forvaltningsrespons på dette er ovenfra og ned reguleringer som i liten grad har hatt lokal involvering. Ovenfra og ned reguleringer blir gjerne sterkt kritisert av lokale aktører som ønsker mer deltagelse. I Finnmark har flere elver med suksess etablert adaptive fleksible forvaltningsprosedyrer med lokal involvering.

Laksebestander har økt og det er høy grad av tillit og samarbeid mellom lokale, nasjonal forvaltning og forskere. Dette i motsetning til i Tana hvor laksebestandene er på tur ned, og hvor, til tross for nylige forhandlinger mellom Norge og Finland der det var lokal involvering, tilliten mellom aktørene må sies å ha klare mangler.

Det foreslåtte prosjektet vil kartlegge organiseringen av utvalgte områder i Finnmark og Tana og identifisere strukturer og faktorer som kan bevare tradisjonelle verdier og danne grunnlag for en effektiv adaptiv med forvaltning. Vi vil utvide bærekrafts begrepet til å inkludere kulturelle verdier. Lokal kunnskap danner en viktig del av med forvaltning og vi vil sette søkelys på predasjon som et eksempel på en mulig viktig lokal kunnskap. Vitenskapelig og lokal kunnskap vil kobles i en hierarkisk bayesisk modell som kan danne et beslutningsverktøy i med forvaltningen.

Prosjektets mål

Sentrale nøkkelbegrep for prosjektet er økosystem-basert forvaltning, bærekraftig bruk av naturressurser og samtidig bevaring av kulturarv og miljø. Det overordnede målet for prosjektet er å etablere en prosedyre for adaptiv med forvaltning av en ressurs i et komplisert økosystem med uavhengige aktører og en verdifull kulturarv, slik at bærekraften til både ressurs og kultur kan bevares i en periode med omfattende klimaendringer.

Underordnede målsettinger er:

- 1) Utvide bærekraftsbegrepet til å inkludere lokale økonomiske og kulturelle verdier
- 2) Kartlegge designprinsipper i områder med høy grad av tillit og eksisterende medforvaltning og sammenligne med områder med lav tillit og liten grad av medforvaltning
- 3) Bruke «Public Good Games» for å kartlegge grad av tillit og samarbeid mellom brukere/aktører og «donation games» for å undersøke mulige samarbeidsnettverk
- 4) Bruke predasjon som et eksempel på lokal kunnskap og hvordan det best kan integreres i forvaltningsprotokoller
- 5) Etablere en hierarkisk modell som, basert på vitenskapelig og lokal/tradisjonell kunnskap, kan forutsi hvordan en ressurs påvirkes av ulike forvaltningsgrep innenfor et økosystem som også endres av klima

Gjennomføring

Prosjektet er organisert i fire arbeidspakker.

Arbeidspakke 1

En bærekraftig vei fra ovenfra og ned til medforvaltning. Ledes av forsker og antropolog Marius Næss (NIKU) med hjelp fra Luke. Arbeidspakken vil bruke moderne tverrfaglige tilnærminger (som «Public Good Games» og «donation games») til å kartlegge relasjoner og nettverk i området.

Arbeidspakke 2

Predasjon på laksesmolt og rolle i ressursforvaltningen. Ledes av forsker Martin Svenning. Arbeidspakken vil bygge på tidligere studier av predasjon og utvide dette med radioteleometri for å kunne følge individuelle predatorer og hvordan disse påvirker laksesmolten og hvordan relasjonene går videre til andre arter.

Arbeidspakke 3

Utvide ressursforvaltningen fra å se på en art til å bli økosystembasert. Ledes av Morten Falkegård (NINA) med hjelp fra Luke. Arbeidspakken skal etablere en kvantitative hierarkisk bayesisk forvaltningsmodell som inkluderer dagens laksebaserte modeller og bygger disse ut med resultatene fra arbeidspakke 2 til å bli økosystembasert.

Arbeidspakke 4

Adaptiv medforvaltning, en robust tilnærming til bærekraft. Ledes av Marius Næss. Formålet her er å koble resultatene fra arbeidspakkene 1 og 3 til en medforvaltningsprosess med reell lokal medbestemmelse.

Bidrag fra TF

Prosjektet vil behøve betydelig praktisk medvirkning fra TF for å kunne gjennomføre feltarbeidet i arbeidspakke 1 og 2. I tillegg vil det være nødvendig med et tett samarbeid innenfor arbeidspakke 4 for å sikre at arbeidet med en prosedyre for medforvaltning faktisk har lokal relevans og forankring og passer de behovene TF har som lokal ressursforvalter.

Joddu er med som partner for å sikre den lokale formidlingen av de ulike delene av prosjektet.

Budsjett

NINA har satt opp en budsjetttramme der vi søker om noe over 11 millioner fra forskningsrådet. I tillegg vil NINA og NIKU gå inn med et beløp på rundt 1.6 millioner til prosjektet dersom det går inn. I budsjettet er det satt av lønnsmidler til lokale aktører (TF, Joddu) på 1.5 millioner, dette skal gå til å dekke arbeidstimer knyttet til å delta i prosjektet. I tillegg er det satt av driftsmidler i hver arbeidspakke hvor andre relevante utgifter skal kunne dekkes. Disse driftsmidlene er inntil videre ikke spesifisert.

Potensielt utfall av prosjektet

Gjennom å konseptualisere forvaltningssystem som nettverk av kunnskap og adferd vil tilnærmingen i prosjektet danne en reelt tverrfaglig bro mellom lokal/tradisjonell kunnskap og naturvitenskap. Forvaltning av fellesressurser er et problem som tradisjonelle ovenfra og ned tilnærminger bare delvis kan løse. Et miljø i endring, påvirket av klima og ulike menneskelige aktiviteter, samt ressurser som er under press skaper betydelige kostnader i forma av forvaltningskompleksitet og interessekonflikter. Adaptiv medforvaltning er den naturlige utveien og tillate implementering av et utvidet bærekraftsbegrep (som kombinerer økologisk, kulturell, sosial og økonomisk bærekraft) og dette prosjektet vil gi de ulike aktørene i Tana en unik mulighet til å skape et felles grunnlag for felles beslutningstaking.

Et spesifikt eksempel

Både langs kysten av Finnmark og oppover i Tanaelva er et tradisjonelt garnbasert fiske på blandete bestander en viktig del av tradisjon og husholdningsøkonomi. Avtalen mellom Norge og Finland hadde som formål å starte en gradvis gjenoppbygging av bestandene i Tana gjennom å redusere fisketrykket. Disse reduksjonene har i betydelig grad eskalert konfliktene og ført til økt fokus på alternative måter å redusere dødelighet (for eksempel predator kontroll). Det er dermed klart et behov for å videreutvikle rammeverket for ressursforvaltningen, og prosjektet vil søke å redusere konfliktnivåene og øke forståelsen og bedre ressursforvaltningen gjennom å:

- 1) Etablere lokale forvaltningsrelasjoner basert på Ostrom sine designprinsipper,
- 2) Gjenkjenne den kulturelle arven som en del av en integrert bærekraftsforståelse som er nødvendig for vellykket forvaltning,
- 3) Implementere økosystem-perspektiv på toppen av den nåværende en-arts tilnærmingen,
- 4) Implementere en modell som kan brukes til å integrere økosystem og økonomiske effekter med input fra ulike datakilder, for eksempel økologisk forskning og lokal/tradisjonsbasert kunnskap.»

Prosjektsøknad er levert til Norges Forskningsråd som et samarbeids- og kunnskapsbyggingsprosjekt. Partnere er Norsk institutt for naturforskning (NINA, prosjektleder), Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), det finske naturressursinstituttet (Luke), Tana fiskeforvaltning (TF) og Joddu. I tillegg er det med et par forskere fra Canada, og prosjektets varighet er fire år forutsatt finansiering.

For TF ansees mulig deltagelse i et tverrfaglig flerårig prosjekt av dette omfang for å være nyttig, for å høste erfaring ved deltagelse i større prosjekter og samhandling med andre aktører. Etter forskriften skal TF legge til rette for at forvaltningen av vassdraget sikrer fiskebestandene i Tana som naturgrunnlag for bosetning og for samisk kultur. TFs overordnede mål er å bidra til at det er tilstrekkelig med gytefisk i alle hoveddeler av vassdraget. Imidlertid er det andre ukjente forhold fra gyting – yngelstadiet – smoltvandringen fra vassdraget til sjøen – oppveksten i havet – ukjente bifangster av laks i havet – og tilbakekomst som smålaks/mellomlaks/storlaks, som er ukjente variabler.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning deltar i samarbeids- og kunnskapsbyggingsprosjekt om Tanalaksen, forutsatt at prosjektet finansieres. TFs mulige deltagelse og leveranser til prosjektet, avtales nærmere etter at prosjektet er finansiert

Vedtak:

Sak 20/2021: Åpne laksemøter 2021

Saksfremstilling;

Ved Tf møte i desember ble årets laksemøter i Karasjok og Tana berammet til 26. og 27. oktober.

Etter at TF har fått finansiert prosjektet kartlegging av andre arter i Tanavassdraget, og prosjekt oppstart planlegges til ca. 15. april, kan det være god grunn til å flytte de åpne møtene til før oppstart av prosjektet og før fiskesesongen starter.

Nå på nyåret har Overvåknings og forskningsgruppa (OFG) lagt frem Statusrapport I-2020 for Tanavassdraget. Det kan være god grunn til å presentere statusrapportens hoveddeler med status for de enkelte bestandene.

Direktørens innstilling:

De åpne laksemøtene for 2021 avholdes 27. april i Karasjok og 28. april i Tana.

Vedtak:

Sak 21/2021: TF forslag til endring i forskrifter om fisket i Tanavassdragets grenseelvdal 2021

- 2) TF forslag til endringer i forskrift om fisket i Tanaelvas nedre norske del 2021
- 3) TF forslag til endringer i forskrift om fiske i norske sidevassdrag tog Anárjohka

4) Utleie av fiskerett, jf. forskriftens § 3 tredje og sjette ledd

Saksfremstilling:

TF behandler årlig søknader om kortidsutleie av fiskerett, og registrerer sesongleie av fiskerett som er behandlet i fiskesoner. I 2019 ble i alt 24 utleiesaker behandlet og registrert, mens det i 2020 ble 16 utleiesaker behandlet og registrert.

Kortidsutleie søknadene behandles i tråd med forskriftens § 3. *Fiskeberettigede* tredje ledd; «Er bare ett medlem i hver husstand fiskeberettiget. Dette er ikke til hinder for at et annet husstandsmedlem kan utøve fisket. Når særlige grunner foreligger, kan Tanavassdragets fiskeforvaltning samtykke i at retten for en begrenset tid utøves av en annen enn et husstandsmedlem».

Forslag til endring av TF praksis for kommende tre år:

TF vil ikke gi samtykke til utleie av garnfiskerett i de tre kommende sesongene.

Etter forskriftens § 3 sjette ledd, kan utleie for en sesong registreres, såfremt leieforholdet er godkjent i den enkelte sone, sitat:

«Retten til å fiske med garnredskaper garn kan leies bort i inntil ett år til personer bosatt i elvedalen når alle de fiskeberettigede i en sone er enige om dette. Utleieforhold skal rapporteres til Tanavassdragets fiskeforvaltning.»

Forslag til endring av utleie praksisen for kommende tre år:

TF vil anbefale at fiskesonene inntil videre ikke godkjenner utleie av garnfiskerett for en sesong om gangen.

Begrunnelse:

Det er dokumentert svake gytebestander i hoveddeler av vassdraget, som gjør det nødvendig å innføre inngripende tiltak i en del år fremover. Oppgangen av laks til Tanavassdraget er halvert i løpet av de tre siste fiskesesongene (2018-20). Det er en tendens fra de syv siste årene, at oppgangen av laks til Tanavassdraget årlig siden 2017 har gått nedover, og at bestandene er nå på et historisk lavt nivå.

Vedtak:

Sak 22/2021: Orienteringer

- 1) Statsforvalteren i Troms og Finnmark 29.01.2021, Fastsettelse av forvaltningsgrenser for laks i Tanavassdraget
- 2) Brev av 1. mars 2021 til Klima og miljødepartementet om behandling av finsk særkvote ved forhandlinger av fiskeregler i Tanaelva
- 3) Tore-Jan Gjerpe – Karasjok, 8.03.2021 orientering om svar til forelegg for garnfiske
- 4) Nasjonalt villakssenter Tana, tilbud til NINA som kunnskapsformidler fra e t mulig samarbeidsprosjekt
- 5) Advokatfirmaet Haavind Oslo – Notat 16. mars 2021 om skjønnsutøvelse og klageadgang i saker om laksebrev

Sak 23/2021: Krav fra rettighetshaver om ny vurdering av tildelt fiskerett i sone 41

Saksfremstilling:

Ved TF møte 4. desember vedtok TF at Nils Olaf Utsi får beholde sin fiskerett inntil videre. Forslaget begrunnes med at laksebreveier har høy alder. Dette er i samsvar med vedtak som TF har gjort ved tidligere anledninger.

Terje Johnsen, fiskeberettiget i sone 41, har klagd på TFs saksbehandling, lovtolkning og vedtak i sak 2020/85, hvor Nils Olaf Utsi har beholdt laksebrevet, til tross for at Utsi ikke har høstet jorda noen av de 3 årene han har hatt laksebrev.

Johnsen har årlig siden 2018 gjort TF oppmerksomme og klagd på at Nils Olaf Utsi ikke har høstet av jorda på Gnr. 11 bnr. 11, som er grunnlaget for TFs tildeling av laksebrevet i 2018. Etter Johnsens mening har ikke TF tatt hans klager seriøst og på alvor, når det går 3 fiske sesonger før klagen behandles. Dette viser at TF forvaltningen har dårlige rutiner.

Johnsen skriver videre at når TF har innført en slik praksis, ved at noen er blitt fritatt fra høstingskravet etter at TF ble opprettet i 2011, er dette i strid både med tanaloven og tanaforskriften.

Jorunn Sottinen deltok i behandlingen av klagesaken. Johnsen mener at Sottinen var inhabil til å være med på å behandle saken, da hun er i slekt med Nils Olaf Utsi. Johnsen skriver videre at her det vært saksbehandlingsfeil, ved behandlingen av saken ved TF møte 4. desember.

Etter klagen på TFs saksbehandling, lovtolkning og vedtak i sak 2020/85, har TF funnet det nødvendig å innhente juridisk vurdering fra Advokatfirmaet Haavind - Oslo om TFs kompetanse til å utøve skjønn i saker om laksebrev.

Vedtaket vedr. fiskerett for Utsi – TFs kompetanse til å utøve skjønn i saker om laksebrev

Advokatfirmaet Haavind skriver at før de går nærmere inn på TFs vedtak av 4. desember 2020, redegjør de kort for de rettslige rammene for TFs kompetanse i saker om utstedelse eller inndragning av laksebrev, sitat;

«Hvem som er fiskeberettiget i Tanavassdraget er som kjent angitt i tanaloven § 4 første ledd. Bestemmelsen oppstiller 3 kumulative vilkår for fiskerett:

- 1) Vedkommende må avle minst 2000 kg høy i året, evt. annet grovfôr,*
- 2) høyet eller føret må avles på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål og som ligger mindre enn 2 kilometer fra elvebredden og*
- 3) vedkommende må være bosatt på eller i nærheten av eiendommen hvor høyet eller føret avles.*

De samme vilkårene er gjentatt i tanaforskriften § 3 første ledd, men i femte ledd er det i tillegg presisert at "[f]iskeretten etter denne bestemmelsen tapes når vilkårene ikke lenger er

oppfylt". Av ordlyden i disse bestemmelsene følger det altså at det kun er personer som oppfyller de kumulative vilkårene som har fiskerett, og at retten tapes fra det tidspunktet vilkårene ikke lenger er oppfylte. For ordens skyld bemerker vi at det samme fulgte uttrykkelig av § 4 i tidligere kongelige resolusjon av 1. april 1911, som ble avløst av den nåværende tanaforskriften i 2011.

Av tanaforskriften § 7 fjerde ledd følger det at "[s]pørsmål om vilkårene for fiskerett foreligger avgjøres" av TF og at TF skal utstede laksebrev til hver enkelt fiskeberettiget jf. sjette ledd.

Etter vår oppfatning tilsier ordlyden i disse bestemmelsene at TFs kompetanse i saker om utstedelse eller inndragning av laksebrev er begrenset til å vurdere om tanalovens og -forskriftens vilkår for fiskerett er oppfylte.

Vi kan heller ikke se at noe annet kan utledes av lovens forarbeider. Samerettsutvalget foreslo riktignok i sitt utkast til lov om fiske i Tana, Neiden og Alta at det lokale forvaltningsorganet for fiske i Tana skulle ha en generell dispensasjonshjemmel, jf. NOU 1997:4 Naturgrunnlaget for samisk kultur, pkt. 5.5.2.4.5. Se også de særskilte merknadene til § 3-3 i samerettsutvalgets lovutkast. Dette forslaget ble imidlertid aldri fulgt opp i praksis.

Visse unntak følger likevel av lovproposisjonen som ligger til grunn for tanaloven. I situasjoner hvor særlige naturmessige forhold, for eksempel flom eller ras, gjør det nødvendig å fraflytte en eiendom som ellers tilfredsstillende vilkårene for fiskerett, kan fiskeretten opprettholdes etter en konkret vurdering jf. proposisjonen side 12.

Av samme sted følger det at TF også har adgang til å utøve et visst skjønn ved vurderingen av hvorvidt en person er bosatt "i nærheten" av en eiendom som gir grunnlag for fiskerett. En forutsetning er imidlertid at dette kan gi bedre utnyttelse av denne eiendommen.

Nøyaktig hvor langt en person kan være bosatt unna eiendommen som gir grunnlag for fiskerett og fortsatt oppfylle vilkåret "i nærheten", er det likevel vanskelig å si noe konkret om. Vi nevner imidlertid at Fylkesmannen i Finnmark, i et vedtak referert i Sivilombudsmannens uttalelse i SOMB-1994-70, la til grunn at fast bosted 60 km unna den aktuelle eiendommen ikke oppfylte vilkåret. TF har imidlertid ikke adgang til å utøve skjønn ved bedømmelsen av hvor en person er bosatt.

Utover i situasjoner som nevnt ovenfor kan vi ikke se at TF har kompetanse til å gjøre unntak fra lovens og forskriftens vilkår i enkeltsaker.

En konsekvens av dette er at det heller ikke er adgang til å la en person som ikke fyller vilkårene for fiskerett beholde et tidligere utstedt laksebrev, dersom det er på det rene at vedkommende ikke lenger oppfyller vilkårene for dette. Det har sammenheng med at laksebrevet er ment å tjene som bevis på fiskeretten vedkommende har i medhold av tanaloven og -forskriften. Som nevnt tapes denne retten når vilkårene ikke lenger oppfylles, slik at det ikke lenger er adgang til å eie laksebrev.

Vi oppfatter det slik at TF i sak 2020/85 og enkelte andre saker har latt personer som ikke fyller lovens og forskriftens vilkår for fiskerett beholde tidligere utstedte laksebrev, først og

fremst av velferdsmessige grunner, slik som høy alder. I realiteten innebærer dette at det gis form for dispensasjon fra vilkårene i tanaloven § 4 og -forskriften § 3. Basert på forholdene vi har redegjort for ovenfor er vår vurdering at TF ikke har kompetanse til å gi slike dispensasjoner.

Er det på det rene at Nils Olaf Utsi ikke oppfyller tanaloven og tanaforskriftens vilkår for fiskerett, blir konsekvensen av dette at TFs vedtak i saken av 4. desember 2020 er ugyldig.

Vi oppfatter det slik at direktørens opprinnelige innstilling om inndragning av Utsis laksebrev var basert på at eiendommen "ikke er tilstrekkelig bearbeidet til at høstet avling utgjør 2000 kg høy".

Til dette vil vi bemerke at opparbeidelse/bearbeidelse av eiendommen ikke utgjør noe selvstendig vilkår for fiskerett. Det avgjørende er hvorvidt det rent faktisk er avlet tilstrekkelig mengde. Det er dette TF må ta stilling når det skal vurderes om en eiendom gir grunnlag for utstedelse av laksebrev.

Vi kan imidlertid ikke se at det er noe i veien for at det konstateres at kravet til minsteavling ikke er oppfylt, dersom man ved befarings kan påvise at eiendommen åpenbart ikke er i en stand som innebærer at det vil være mulig å avle tilstrekkelig mengde.

Det følger av ulovfestet rett at forvaltningsorganer har plikt til å basere sine vedtak på et riktig faktum og en riktig bevisbedømmelse. Denne plikten gjelder også for TF. Den rekker likevel ikke så langt at TF er forpliktet til å gjøre urimelige oppofrelser for å få bragt på det rene om en eiendom er av en slik karakter at den gir grunnlag for fiskerett. TF har med andre ord et visst rom for å utøve skjønn i forbindelse med bevisbedømmelsen i den enkelte sak.

Gitt at det er gjort forsvarlige undersøkelser av forholdene på Utsis eiendom og disse viser at eiendommen ikke vil kunne gi grunnlag for fiskerett, er vår konklusjon at vedtaket av 4. desember 2020 er ugyldig.

Klagen fra Terje Johnsen

Når det gjelder klagen fra Johnsen er vår vurdering at denne sannsynligvis kan avvises. Årsaken til det er at hverken tanaloven eller -forskriften oppstiller noen alminnelig forvaltningsrettslig klageadgang.

Enkelte av forvaltningslovens regler er gitt anvendelse på TFs virksomhet i medhold av tanaforskriften § 15. Reglene om klage over enkeltvedtak er imidlertid ikke blant bestemmelsene som er gitt anvendelse på TFs virksomhet. Tredje ledd gir riktignok anvisning på at avslag på innsynsbegjæringer kan påklages til Statsforvalteren. Utover dette åpner likevel ikke tanaforskriften for noen forvaltningsrettslig klagemulighet. Det tilsier at klagen kan avvises.

Vi understreker at Johnsen, som fiskeberettiget, likevel vil ha anledning til å forelegge TF de forhold som fremgår av klagen og anmode TF om å ta stilling til spørsmålene klagen reiser. Vi kan imidlertid ikke se at TF dermed har noen ubetinget forpliktelse til å gjøre noen fornyet vurdering av vedtaket til fordel for Utsi, eller annen form for klagebehandling.

Det følger imidlertid av tanaforskriften § 16 at "[t]vist om fiskerett etter § 3 og § 4 avgjøres av jordskifteretten eller tingretten". Det kan dermed tenkes at Johnsen vil ha adgang til å bringe saken inn for enten tingretten eller jordskifteretten.

I motsetning til reglene om klage, er forvaltningslovens regler om veiledningsplikt i § 11 gitt anvendelse på TFs virksomhet, jf. tanaforskriften § 15 første ledd. Dette tilsier at TF bør informere Johnsen om muligheten til å bringe saken inn for retten – trolig uavhengig av hvordan klagen følges opp innad i TF i det videre.»

Jorunn Sottinen deltok i behandlingen av klagesaken 4. desember 2020. Johnsen mener at Sottinen var inhabil til å være med på å behandle saken, da hun er i slekt med Nils Olaf Utsi. Etter Johnsens mening har det vært saksbehandlingsfeil her.

For Tanavassdragets fiskeforvaltning gjelder forvaltningsloven av 10. februar 1967 kapittel II om ugildhet, § 11 om veiledningsplikt¹.

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak;

b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken².

Skjønnsmessige kriterier relatert til personlig tilknytning i 2. avsnitt:

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Etter Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 6 er det ikke direkte grunnlag for å se at nevnte medlem var inhabil til å behandle saken. Det må likevel legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part. I samisk slektstilknytning, regnes nær slekt lenger ut i leddet - er videre, enn i norsk slektsforhold.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning inndrar laksebrev til Nils Olaf Utsi på Gnr. 11 Bnr. 11 i Tana kommune.

De har rett til å klage på vedtaket, uavhengig av om de uttalte til forhåndsvarselet. Eventuelle bemerkninger til dette må sendes hit innen 23. april 2021, jf. forvaltningslovens §§28-29.

¹ FOR 2011-02-04 nr 119: Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget § 15 saksbehandling og klage

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) 1967-02-10 § 6 Habilitetskrav

Eventuell klage skal være skriftlig og begrunnet, og sendes Tanavassdragets fiskeforvaltning, Deanugeaidnu 1780 – 9843 Tana.

Når vilkårene for fiskerett er oppfylt, jf. § 3, kan de igjen søke om fiskerett i Tanavassdraget.

Vedtak:

Sak 24/2021: Nora Ervik - søknad om laksebrev til sone 13 i Tana

Saksfremlegg:

Viser til søknad av 15. juni 2020, og til FOR 2011-02-04 nr. 119 Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget

Nora Ervik søker om laksebrev med grunnlag i Gnr. 34 Bnr. 17 i Tana kommune til sone 13. Fulldyrket areal er etter gårdskart 33 daa, og slåtta leies ut.

Fiskeberettiget etter lov 20. juni 2014 Lov om fiskeretten i Tanavassdraget er personer som avler minst 2000 kg høy i året eller en tilsvarende mengde grovfôr av annet slag på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål, når grunnen ligger mindre enn to kilometer fra bredden av Tana eller sideelvene og vedkommende bor på eller nær grunnen. Fiskeretten omfatter alle fiskeslag og de til enhver tid tillatte fiskeredskaper.

Ervik leier boende hos Espen Ervik på Gnr. 34 Bnr. 3, Austertanaveien 1434. Fra leid bolig er det ca. 3,7 km til søkers jordbrukseiendom. TF har både i 2019 og 2020 innvilget midlertidige laksebrev til søkere som renoverer eldre boliger på landbrukseiendommer, og bor midlertidig i boligfelt. Ved de tilfellene har avstanden til landbrukseiendommen vært betydelig mindre enn her i søkers tilfelle.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning avslår søknaden fra Nora Ervik om laksebrev til sone 13, da søker ikke oppfylder vilkåret om å bo på eller nær søkers grunn - landbrukseiendom.

Vedtak:

Sak 25/2021: Lars Gøran Andersen - søknad om laksebrev til sone 36 i Tana

Saksfremlegg:

Viser til søknad av 10.07.2020, og til FOR 2011-02-04 nr. 119 Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget

Lars Gøran Andersen søker om fiskerett med grunnlag i Gnr. 40 Bnr. 18 i Tana kommune. Eriksen søker om laksebrev i sone 36. Tidligere eier av eiendommen hadde registrert laksebrev i sone 36.

Oppdyrket areal er oppgitt til 13 daa, og slåtta leies ut.

Søker oppfyller vilkårene for å ha fiskerett i Tanavassdraget, jr. forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget § 3.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning tildeler Lars Gøran Andersen laksebrev i sone 36 med grunnlag i Gnr. 40 Bnr. 18 i Tana kommune. Fiskeretten gjelder etter de enhver tid gjeldende bestemmelser.

Vedtak:

Sak 26/2021: Tormod Varsi- søknad om laksebrev til sone 47 i Tana

Saksfremstilling:

Viser til søknad av 8.12.2020 og til FOR 2011-02-04 nr. 119 Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget.

Tormod Varsi søker om fiskerett til sone 47, med grunnlag av Gnr.7 Bnr. 76 i Tana kommune. Jorda er bearbeidet i fjor høst og slåtta skal leies ut. Etter opplysninger er opparbeidet areal mer enn 6 daa fulldyrket.

Eiendommen har tilhørt familien, og eiendommen har tidligere hatt fiskerett.

Jorda er bearbeidet i fjor høst, og skal såes til våren. Når jorda er høstet slik at høstingsvilkåret oppfylles, vil søker oppfylle vilkårene for å ha fiskerett i Tanavassdraget, jr. forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget § 3.

Leders innstilling:

Sak 28/2021: Hansa Magga – søknad om sonebytte med Ingrid Eriksen

Saksfremstilling:

Hansa Magga har laksebrev i sone 34 og Ingrid Eriksen har laksebrev i sone 35. Magga og Eriksen søker om sonebytte. Grunnen til at de søker om å flytte fiskeplass, er at de ikke lenger er så aktive fiskere, men ønsker fortsatt å fiske litt med garn i nærheten av bosted. Sone 35 er ved Maggas eiendom, og sone 34 er ved Eriksens eiendom.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning godkjenner at Hansa Magga og Ingrid Eriksen bytter fiskesoner. TF registrerer Hansa Magga til sone 35 og Ingrid Eriksen til sone 34.

Vedtak:

Sak 29/2021: Frode Georg Nilsen- søknad om laksebrev til sone 30 i Tana

Saksfremstilling:

Frode Georg Nilsen søker om fiskerett til sone 30, med grunnlag av Gnr. 12 Bnr. 53 i Tana kommune. Det er oppgitt over 10 daa fulldyrket areal på eiendommen. Slåtta leies ut.

Eiendommen er overdratt internt i familien. Tidligere eier hadde laksebrev i sone 30.

Søker oppfylder vilkårene for å ha fiskerett i Tanavassdraget, jr. forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget § 3.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning tildeler Frode Georg Nilsen fiskerett til sone 30, med grunnlag av Gnr. 12 Bnr. 53 i Tana kommune. Fiskeretten gjelder etter de enhver tid gjeldende bestemmelser.

Vedtak:

Sak 30/2021: Ragnhild Ravna – søknad om utleie av laksebrev

Saksfremstilling:

Ragnhild Ravna søker om å leie ut sin lakserett i sone 5 til sin sønn Per Torleif Ravna i drivgarns fisketida.

TF kan når særlige grunner foreligger samtykke i at retten for en begrenset tid utøves av en annen enn et husstandsmedlem jf. Tanaforskriftens § 6, 3. ledd.

Direktørens innstilling:

Innstillingen legges frem ved møtet.

Vedtak:

Sak 31/2021: Hildur Hansen – Karasjok, søknad om laksebrev

Saksfremlegg:

Viser til søknad av 6. juli 2020, og til FOR 2011-02-04 nr. 119 Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget

Hildur Hansen søker om fiskerett med grunnlag i Gnr. 21 Bnr. 185 i Karasjok kommune. søker om laksebrev i Karasjok fiskesone.

Oppdyrket areal er oppgitt er 10 daa. Eiendommen høstes årlig og slåtta leies ut.

Søker oppfylder vilkårene for å ha fiskerett i Tanavassdraget, jr. forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget § 3.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning tildeler Hildur Hansen laksebrev med grunnlag i Gnr. 21 Bnr. 185 i Karasjok fiskesone. Fiskeretten gjelder etter de enhver tid gjeldende bestemmelser.

Vedtak: